

अर्द्धवार्षिक परीक्षा 2016-17

कक्षा - षष्ठी

विषय - संस्कृत

समय-3.00 घण्टे पूर्णांक-100

- प्र.1 प्रदत्तैः शब्दैः रिक्तस्थानानि पूरयत - 5
(तस्य, तेषाम्, तयोः, तासाम्, तस्याः)
1. सः श्रवणः ।..... माता पूर्णिमा ।
 2. सादीक्षा ।..... अनुजः श्रवणः ।
 3. तौ भगिनी भ्रातरौ ।..... पिता नारायणः ।
 4. ते भ्रमणार्थं काशीम् अगच्छन् ।..... गृहं ग्वालियर नगरे अस्ति ।
 5. दीक्षा बालिकाभिः सह गायति ।..... गीतं मधुरम् अस्ति ।

प्र.2 उचितं मेलयत् 5

(अ)	(ब)
1. सूर्यः	(a) पर्यावरणं रक्षन्ति
2. सिंहः	(b) गर्जति
3. हरिणः	(c) नृत्यति
4. मयूरः	(d) तपति
5. वनानि	(e) धावति

- प्र.3 समीचीनं चिनुत (आम / न) उपयुक्तं का चुनाव करो हाँ/न 5
1. स्वास्थ्यं ज्ञानस्य परिश्रमाय न भवति ।
 2. विद्या सर्वस्य भूषणं नास्ति ।
 3. नर्मदायाः दीक्षितते विन्ध्याचलः अस्ति ।
 4. लक्ष्मणेन रामः युद्धे घातितः ।
 5. संस्कृतभाषा वेदानाम् उपनिषदां शास्त्राणां च भाषा वर्तते ।

प्र.4 एक पदेन उत्तरं लिखत - 5

1. कः देशरक्षां करोति ?
2. केभ्यः जय घोषः निःसरित ?
3. मध्यप्रदेशस्य मध्यभागे का नदी प्रवहति ?
4. दशरथस्य कति पुत्राः आसन् ?
5. जम्बूवृक्षः कुत्र आसीत् ?

प्र.5 पाठ्यपुस्तकात् कण्ठस्थीकृतम् एकं सुभाषितश्लोकं लिखतः यः अस्मिन् प्रश्नपत्रे नास्ति । 5

प्र.6 बहुवचने परिवर्तयत (बहुवचन में बदलिये) 3

पुत्राय, विकासाय, परिश्रमाय

प्र.7 संस्कृत सङ्घाः लिखत - 3

4, 6, 9

प्र.8 निम्नलिखित शब्दानां तृतीया विभक्तेः रूपाणि लिखत - 3

1. पाद 2. घट

3. अर

प्र.9 विलोम शब्दैः लिखत - 3

विदेशेषु, सुन्दरः, निर्बलः

प्र.10 हिन्दी अनुवाद लिखो - 3

1. त्रयः अश्वाः ।

2. सप्त मक्षिकाः ।

3. द्वे बालिके ।

प्र.11 एक वाक्येन उत्तरं लिखत - 15

1. परलोके धनं किम् ?

2. मोहनः कदा क्रीडति ?

3. वृक्षः कैः शोभते ?

4. का भोजनं पचति ?

5. अवधेशः कस्य अग्रजः अस्ति ।

प्र. 12 अन्वय पूर्ति कुरुत -

विदेशेषु धनं, व्यसनेषु मतिः ।
परलोके धनं, सर्वत्र वै धनम् ॥

प्र. 13 उचितक्रमेण वाक्यानां पुनर्लेखनं कुरुत -

1. ध्वजस्थलस्य समीपे छात्राः पट्टिस्तबद्धाः स्थास्यन्ति ।
2. प्रातः सप्तवादेन छात्राः विद्यालयम् आगमिष्यन्ति ।
3. प्रधानाध्यापकः ध्वजोत्तोलनं करिष्यति ।
4. छात्राः विद्यालये विशेषसज्जां कुर्वन्ति ।
5. स्वतंत्रतादिवसस्य उत्सवः भविष्यति ।

प्र. 14 अधोलिखितेषु अशुद्ध वाक्यानि शुद्धानि कुरुत -

1. बालकाः क्रीडन्ति 2. सः गच्छन्ति
3. छात्रः पठसि 4. वयं लिखामि

प्र. 15 तालिकां दृष्ट्वा वाक्यानि रचयत -

सः	व्यजनानि	पठतः
तत्	महिला	पाठयति
तौ	शिक्षकः	चलति
सा	वाहनम्	भ्रमन्ति
तानि	छात्रौ	खादति

प्र. 16 रेखाङ्कितशब्दान् आधृत्य प्रश्ननिर्माणं कुरुत -

(केभ्यः, किमर्थं, का, कानि)

1. सूर्यः परोपकाराय तपति ।
2. माता सर्वेभ्यः भोजनं पचति ।
3. वृक्षेभ्यः फलानि जायन्ते ।
4. प्रकृतिः सर्वेभ्यः सुखं ददाति ।

प्र. 17 अधोलिखित गद्यांशं पठित्वा प्रश्नानाम् उत्तराणि संस्कृते लिखत

(कोई एक)

(क) प्रथमदिवसे त्रयोदश्यां जनाः आभूषणानि गृहपात्राणि स्वर्णं रजतं वा क्रीडन्ति । धन्वन्तरीति वैद्यराजः अद्य एव पूज्यते ।
द्वितीयदिवस्य चतुर्दश्याः विशेषता अस्ति सूर्योदयात् प्राक्

अध्यङ्गान्नानम् । तृतीयदिवसे अभावस्यायां जनाः धनदेवीं लक्ष्मीं पूजयन्ति । व्यापारिणः व्यापारपुस्तिका नामपि पूजनं कुर्वन्ति ।

प्रश्नः

1. प्रथमदिवसे त्रयोदश्यां जनां किं किं क्रीडन्ति ?
2. तृतीय दिवसे जनाः कां पूजयन्ति ?
3. द्वितीय दिवसस्य चतुर्दश्याः विशेषता का ?
4. के व्यापार पुस्तकानामपि पूजनं कुर्वन्ति ?

अथवा

(ख) परेषाम् उपकारः परोपकारः सूर्यः लोकहिताय तपति ।

नद्यः परोपकाराय वहन्ति । वृक्षाः परोपकाराय फलानि यच्छन्ति ।
मेघाः परोपकाराय जलं वर्षन्ति । वसुधा परोपकाराय भारं भवति ।
एवं प्रकृतिः परोपकाराय प्रेरयति ।

प्रश्नः

1. कः लोकहिताय तपति ?
2. वृक्षाः किमर्थं फलानि यच्छन्ति ?
3. के परोपकाराय जलं वर्षन्ति ?
4. का परोपकाराय प्रेरयति ?

प्र. 16 फलानि नामः लिखत (कोई चार) ।

प्र. 17 अवकाशाय प्रार्थना पत्रम् लिखत ।

अथवा

शुल्कमुक्तये प्रार्थनापत्रम् लिखत ।

अधोलिखितेषु एक विषयं संस्कृते निबंध लिखत -

1. मम विद्यालयः
2. सदाचारः
3. दीपावलिः
4. धेनुः

■■■■